

הלכות יום טוב סימן תקטו

קלז באר הגולה

שְׂבוּאוֹ מִחוּץ לַתְּחוּם: ב' אֶפְלוֹ תִלְשֵׁן הָאֵינוֹ-יְהוּדִי * או צָדוֹן לַעֲצֵמוֹ או נָפֵל מִן הָאֵילָן מֵעֲצָמוֹ או נִצְוֹד מֵעֲצָמוֹ, (כג) אָסוּר לְאָכְלוֹ בּוֹ-בַיּוֹם וּלְטַלְטְלוֹ (כד) אֵף לְמִי שֶׁלֹּא הוֹבֵאוֹ בְּשִׁבְלוֹ, אָבֵל (כה) לְעֵרֵב מִתְּרִין מִיָּד בְּמוֹצָאֵי יוֹם-טוֹב אֵף לְמִי (כו) שֶׁהוֹבֵאוֹ (ט) בְּשִׁבְלוֹ: ג' (כז) * אֶפְלוֹ אִם הוּא סֶפֶק אִם נִלְקָטוֹ או נִצְוֹדוֹ הַיּוֹם (ט) (כה) 'אָסוּרִים, אָבֵל (כט) אִם נָפֵר בְּהֵם כִּשְׁלֹא נִלְקָטוֹ וְשִׁלֵּא נִצְוֹדוֹ הַיּוֹם, מִתֵּר (ל) לְמִי שֶׁלֹּא הוֹבֵאוֹ בְּשִׁבְלוֹ, וְאִם לֹא בָאוּ מִחוּץ לַתְּחוּם, מִתֵּר אֵף לְמִי שֶׁהוֹבֵאוֹ בְּשִׁבְלוֹ: ה' הִגָּה (לא) אֵינוֹ-יְהוּדִי מִסִּית לְפִי תַמּוֹ שֶׁלֹּא נִלְקָט הַיּוֹם או נִצְוֹד הַיּוֹם, (לב) נֶאֱמָר (ועֵינן לְעֵיל סִימָן תְּקִיג סֵעִף ו'): ד' אֵינוֹ-יְהוּדִי שֶׁהֵבִיא דוֹרוֹן לִישְׁרָאֵל

שְׂבוּאוֹ מִחוּץ לַתְּחוּם: ב' אֶפְלוֹ תִלְשֵׁן הָאֵינוֹ-יְהוּדִי * או צָדוֹן לַעֲצֵמוֹ או נָפֵל מִן הָאֵילָן מֵעֲצָמוֹ או נִצְוֹד מֵעֲצָמוֹ, (כג) אָסוּר לְאָכְלוֹ בּוֹ-בַיּוֹם וּלְטַלְטְלוֹ (כד) אֵף לְמִי שֶׁלֹּא הוֹבֵאוֹ בְּשִׁבְלוֹ, אָבֵל (כה) לְעֵרֵב מִתְּרִין מִיָּד בְּמוֹצָאֵי יוֹם-טוֹב אֵף לְמִי (כו) שֶׁהוֹבֵאוֹ (ט) בְּשִׁבְלוֹ: ג' (כז) * אֶפְלוֹ אִם הוּא סֶפֶק אִם נִלְקָטוֹ או נִצְוֹדוֹ הַיּוֹם (ט) (כה) 'אָסוּרִים, אָבֵל (כט) אִם נָפֵר בְּהֵם כִּשְׁלֹא נִלְקָטוֹ וְשִׁלֵּא נִצְוֹדוֹ הַיּוֹם, מִתֵּר (ל) לְמִי שֶׁלֹּא הוֹבֵאוֹ בְּשִׁבְלוֹ, וְאִם לֹא בָאוּ מִחוּץ לַתְּחוּם, מִתֵּר אֵף לְמִי שֶׁהוֹבֵאוֹ בְּשִׁבְלוֹ: ה' הִגָּה (לא) אֵינוֹ-יְהוּדִי מִסִּית לְפִי תַמּוֹ שֶׁלֹּא נִלְקָט הַיּוֹם או נִצְוֹד הַיּוֹם, (לב) נֶאֱמָר (ועֵינן לְעֵיל סִימָן תְּקִיג סֵעִף ו'): ד' אֵינוֹ-יְהוּדִי שֶׁהֵבִיא דוֹרוֹן לִישְׁרָאֵל

באר היטב

ראשון של גלויות, ואין שרף באין כדי שיעשו ביתן שלקטן האי"ל לצרף עצמו, ומניין בחוף התחום, ע"ה. ועמ"א: (ט) אָסוּרִים: ע"י סִימָן שֶׁכֵּה סֵעִף ו', וְעֵינן

באר הלכה

משנה בריה שפכתו דבין לגלא וכן לתקרא, ומשום דסבירא לה פליטת הגאונים דבספקא תלינן להחמיר. והנה לפי מהבאר בסיומן שכה סעיף ז דעת הש"אומרים שם דתולין לטקל, ועין שם במשנה בריה דלצרף מצוה יש לטקל על זה, אם סבין גם בענינו אם יש לו ספק אם הביא מקום קרוב שהוא בחוף התחום או חוץ לתחום, אין צריך להחמיר רק בכדי הנקאה שהוא בחוף התחום אם הוא לצרף מצוה: * או צָדוֹן לַעֲצָמוֹ וְכוּ', אָבֵל לְעֵרֵב מִתְּרִין מִיָּד. עֵינן באילהי רבה שמצדד דלעשה יש להחמיר בדעת הר"ם בפא"ר"ו דצריך גם בנה להחמיר ער מוצאי יום טוב שני בכדי שיעצמו⁴⁸, וכתב דכן מוכח בעבודת הקדוש וכו'. ועין בבית מאיר שפמה עליו, שבר"ן מבאר להפוך נגם עניתי בעבודת הקדוש טוף הלכות תחומין ונקבר בו ג"ם חפן להפוך. ומפיס דאין הכרח להחמיר נגד תוספות ומלתמות ר"ה [נעבודת הקדוש] ושלחן ערוך: * אֶפְלוֹ אִם הוּא סֶפֶק. עֵינן משנה בריה מ"ה שפכתו דבצמיון שבהיא דרוח אין זה בכלל ספק, פן פכת הפגן אברהם, וכן הוא בבית יוסף שבהיא בשם הר"ן בשם רבנו יונה למרן אה דעת רש"י דסבירא לה דספק לגלא דהיא דרווח הוי גודאי נלקטו היום, שאין דרווח ללקט מקרוב (שלא יקמשו): אכן פל זה לרש"י וסיעתה, אב"ל דעת הגאונים דאסרי בספק חוץ לתחום וכהיא גונא שארי ספקות, אין הכרח לומר דדרווח נדאי הוא, ורק ספק, ואפילו הכי אסור, וכן משמע במלתמות בשבת פרק שואל ויברין שם שהשקש מהא דדרווח על פרוש רש"י, דדרווח הוי ספק אם נלקט בשביל ישראל ואפלו הכי אסור, וכן בשיטה מקובצת חשיב לה ספקא אם תלשין בשבת, ועין בהג"א בסימן זה ובסימן חנו סעיף ד, ומשמע נמי דצדוה דכלל ספק הוא ונעין במשנה ביצה דף כד ימצעה בעכ"ם שהיא לרוב גמליאל דגים ונאמר רבן גמליאל אין רצוני ללבל לימנן, ומשמע שנהיה דרווח, ואפלו הכי במקרא חשב לה רק לספק, וכבר צמד בזה בחמ"ד משה, ועין מחצית השקל בסיומן חנו שמשב ברוח. אב"ל לדינא אין נפקא מנה דרווח, דהא לכלי עלמא אסור דרווח בכדי שיעשה, פמבאר בש"ס להדיא, או משמע נדאי או משמע ספק, וכנ"ל. אכן זה קשה קצת, דאם נחשב היא דדרווח לספק, אם סבין באחרונים דספק ספקא שרי? וצריך לומר דאחד מהן נדאי: לרוב"ן במלתמות יש לומר דסבירא לה נדאי לקטינה היום, כמו שכתב רבנו יונה, ורק ספק עברו לקטן, עין שם, ולשיטה מקובצת וכן לסברת החולקים על רש"י המוכח ברין יש לומר להפך, דכיון שהביא לדרווח, תלין בדנדאי לקטינה עברו, כמו שכתב הפגן אברהם, ורק דספק אם היום נלקטו, ואפלו הכי אסור משמע ספק, ולרש"י דסבירא לה דספק אחד נמי אולינן לגלא, בעל כרחו נענין דרווח שניהם גודאי חשיבין, כמו שכתב הפגן אברהם. מכל מקום יש נפקא מנה לדינא דרווח גופא, כיון דמלתמות וסיעתה חשיב רק כספק, אם היה לזה עוד ספק,

שער הציון

(לב) הנינו אפלו לרבי שמעון (פוסקים): (לד) עלת שפת ופשוט: (לס) מגן אברהם והג"א: (לו) פן משמע מפגן אברהם, וכוה פון למרן הקשיא שמקשים דברי הטור אהדי: (לב) מגן אברהם בשם הר"ן: (למ) מגן אברהם. ואף דכמה פוסקים סבירא להו דרווח נמי בכלל ספק הוא, מכל מקום מורו בדרווח דאסור, פמבאר בש"ס להדיא. ועין בבאר הלכה: (לג) הג"ה, דכוה גם התוספות החולקים על רש"י מורים, עין שם: (מ) אחרונים: (מא) מגן אברהם וש"א:

הלכות יום טוב סימן תקמו

(לג) **מדברים שיש במינים במחבר (לד) ביום טוב ראשון של ראש-השנה שחל להיות בחמישי בשבת, (לה) ליש מתירים לאכלם בשבת (לו) בכדי שיעשו (לז) מ'יש אוסרים:** הגה ולידן דנהגין להחמיר, בשני ימים טובים של גליות נמי (לח) דינא הכי. ולענין הלכתא נראה, דבשני ימים טובים של ראש-השנה (לט) יש להחמיר (י) בשבת, אכל בשני ימים טובים של גליות (מ) יש להקל בשבת שהוא לאחריה; ודוקא בפרות שאין צריכין הכנה ביום-טוב שלפני השבת, אכל דבר (מא) שצריך (מב) להכין ביום-טוב שני לצורך השבת (מג) אסור מאחר דנהגין לאסר, ואף לטלטל ביום-טוב שני אם לא לצורך אורחים וביצא בזה (מה' סימן עח): **ה (מג) ידבר שאין במינו במחבר (מד) ואינו מחסר צידה, אם בא מתוך התחום מתר לכל, ואם באו (מז) מחוץ לתחום אסור לאכלן (מו) למי שהובאו בשבילו (מו) ולכל**

באר היטב

אחרונים פאן: (י) **בשבת**, פתב רש"י: וא"צ כדי שיעשו, אכל אם הובא ביום ו צריך במוצאי שבת כדי שיעשו: (לא) **לחכן**, כגון דגים שצריכים בשול ובשבת אסור לבשלם, ובר"ט שני נמי א"א לבשלם שהרי מקצין הם ואסורים אפלו לישאל אחר לדעת ומ"א סוף סי"א. וכתב ש"ז: נראה דאין אסור שיבשלם ביום-

טוב שני כד לאכלם בשבת, וכ"ש לדעת רש"ל שמתיר בכל פניו לאדם אחר ביום טוב שני ואין כאן אסור מקצת כלל, ואפלו להכרע ומ"א שאין חסר לאחר אלא לאורחים, מ"מ הא ק"ל דאמרינן הואיל ואי מקלעי אורחים, ע"ש ועין סי"ו. והמ"א מתיר לבשל במי"ט שני ע"י אנו"הדי, ע"ש: (יב) **מחזין**, אפלו חזן ל"ב

משנה ברורה

השנה צריך להמתין במוצאי-שבת בכדי שיעשו: (מ) **יש להקל בשבת שהוא לאחריה**, דלא גזרין שמא יאמר לעפוי"ם ביום טוב ראשון, שהוא שני ימים קודם שבת, להביאן בשבת, ועל"כ מתר בליל-שבת לאחר כדי שיעשו. (מט) והוא הדין אם חל שני ימים טובים (י) של גליות ביום ראשון ושני ודעפוי"ם הביא לו בשבת, שמותר לאכל ביום טוב ראשון בערב אחר כדי שיעשו: (מא) **שצריך להכין וכי'**, פרוש, כגון דגים שצריכין בשול ובשבת אסור לבשלם, וביום טוב שני נמי אי אפטר לבשלם שהרי מקצין הם⁶¹ ואסורין אפלו לישאל אחר אם לא שגזרמנו לו אורחים, וכ"ל; ואף דלצורך אורחים מקלינן, (מב) מכל מקום חל צליהו שם מקצה כל"מ דלא גזרמנו לו אורחים: (מג) **אסור**, ומכל מקום מתר (נג) לבשל על-ידי עפוי"ם (בענין שאין בו משום בשולי עפוי"ם, ועל דרך שנתבאר ביו"ה דעה סימן קיג, עין שם) בערב-שבת לצורך אכילת שבת לאחר שימתין בליל-שבת בכדי שיעשו, (נד) כיון שמתר השלכות ביום שני אינו אלא חמרא בעלמא. וכל זה כשיש לו ממין זה בחוף ביתו לכבוד שבת, אכל אם אין לו ממין זה בחוף ביתו (נז) והוא צריך לו לכבוד השבת, מתר לטלטלו ויבשלו בעצמו (נח) לכבוד השבת⁶², רק שצ"ה מלטעם ממנו עד שימתין בליל-שבת בכדי שיעשו: **ה (מג) דבר שאין במינו וכי'**, או כגון שהביא הנכרי פרות יבשים, וכנ"ל בסעיף ג: **(מד) ואינו מחסר צידה**, כגון ארזים ותרגילים וקחאי גונא⁶³: **(מה) מחוץ לתחום**, היינו, שבתחלת קניסת יום טוב⁶⁴ היו ידן חוץ לתחום⁶⁵: **(מו) למי שהובאו בשבילו**⁶⁶. ובכדי שהביא פרות לעיר שרצה ישאל, אפלו מסתמא אסור לכלם, דאדעתא דכלם הביא, וכדלקמן סעיף ו: **(מז) ולכל בני-ביתו**, דמסתמא אדעתא דכלם הביא, (נ) שיוודע שאין בעל-הבית אוכל לבדו⁶⁷. ולענין אורחים, אם הם (ז) סמוכים תדיר על שלחנו, לכלי עלמא הם כבני-ביתו, ואפלו אם זמנן במקרה, גס-כן (נט) יש מחמירין

ביום טוב אחר שבת והסתיח לפי תמו שנקלט בערב-שבת נאו שהביא בראש-השנה (מג) והסתיח לפי תמו שנקלט בערב ראש-השנה, גס-כן נאמן. מיהו, אם הגה פרות שאין נאכלין חיון והביאן (מג) ביום טוב שאחר שבת, או שהביאן בשבת והוא מסיח לפי תמו שנקטו מערב-שבת, אסור לאכלן ביום-טוב דהלא נקטו בשבת, (מז) ויש בהו אסור לאורחא איהו פוסקים, ואינו נאמן במסיח לפי תמו באסור דאורייתא [אחרונים]: **ד (לג) מדברים שיש במינן במחבר**, והוא הדין (מה) מדברים שמתפרין צידה: **(לד) ביום טוב ראשון של ראש-השנה**, ולא נקט ימים טובים של גליות, דאילו לשיטתה בסעיף א דהתיר אפלו ביום שני: **(לה) יש מתירים לאכלם בשבת**, דלא אמרינן להכנה משני ימים מקדם כי אם מיום אחד: **(לו) בכדי שיעשו**, הגם דבשבת לא שיק עשיה, מכל מקום לא עדיף מאלו אקלע יום חל אחר ראש-השנה דהנה בקל להמתין במוצאי ראש-השנה בכדי שיעשו [כ"י]: **(לז) ויש אוסרים**, (מ) טעמם, (מז) דכיון דקנמא לן בעלמא דשני ימים של ראש-השנה כיומא אריקתא דמנא, הוי כיום אחד לפני שבת, וממילא צריך להמתין במוצאי-שבת בכדי שיעשו. (מו) ולידעו זו, אפלו נשרו או נצודו מאליהן גס-כן אסור ביום השבת, ולמוצאי-שבת מתר בזה מיד: **(לח) דינא הכי**, רוצה לומר, דיש בזה גס-כן שני דעות הנ"ל, ורק יש בזה נפקא-מנה, דבשני ימים של ראש-השנה אסור בשבת לדעת האוסרין אפלו נשרו מאליהן משום אסור חכמה, מה שצ"י כן בשני ימים טובים של גליות, (מח) כנשרו מאליהן ביום ראשון או לקטן הגוי לעצמו, מתר במוצאי יום-טוב ראשון מיד, כנ"ל בסעיף ב: **(לט) יש להחמיר בשבת**, רוצה לומר, כדעת האוסרין למעלה⁶⁸. ועין בט"ז שכתב בשם רש"ל, דבמוצאי-שבת מתר מיד ואין צריך בכדי שיעשו [אם לא דהובא ביום שש"י], אכל בחודשי רבי עקיבא איגרי השיעור, עליו, דמהרש"ל לא איגרי קלל בשני ימים של ראש-השנה, ודעתו דבשני ימים של ראש-

שער הציון

(מ) ובה אין נפקא-מנה אם הפרות נאכלין חיון או לא: (מג) ודוקא אם הוא עם ראשון של יום טוב, אכל אם הוא יום שני של יום טוב⁶⁸ לית בה אלא אפטר דרבנן לכלי עלמא ועפוי"ם נאמן [אחרונים]: (מל) טעמם, דכיון שאין נאכלין חיון גס-כן אין ראוין לאכילה ביום השבת, דהא אינו יכול לבשלן ונכר שהכינו ליום טוב שלאחריה: (מה) פוסקים: (מו) בית-יוסף בשם הרשב"א: (מז) כגון אברקה וש"א: (מח) שם: (מט) בית-יוסף: (נ) לאפוקי של ראש-השנה דכיום אחד חשיבי, אסור עד מוצאי יום טוב שני של ראש-השנה⁶⁹, ולידעת רבי עקיבא איגרי הנ"ל אסור עד אחר כדי שיעשו: (נא) מאמר מרדכי ופרמגניו וש"א לתמן תמיחה מה"י. ומה שהתמהי משעם והרשב"א תרצו בפשיטות, דטעם זה לא מהני אלא לפטרו ממלקות אכל מכל מקום אסור: (נב) כגון אברקה ונתחיקו חמדי משה [נאליה רבה והג"י]: (נג) דלרב הראשונים מתר ביום טוב שני אף באכילה, ואף לדעת רבנו תם, הלא הספיק המהרש"ל לדעת ר"ה ש"א שאל הובא בשבילו אף באכילה, ואף אם נסבר כדעת הס"ק אלא דרבנו תם דגם לאחר אסור, נכיל לצורך לזה דעת מהרש"ל דכדיכא לה דאף ביום טוב ראשון בערב מתר בטלטול, ועל-כ"ל פנים על-ידי עפוי"ם בודאי אין להחמיר: (נד) ט"ז ותי"אדם והג"י, והשעם כמו שכתבתי באת הקודם: (נה) לאחר שהמתין במוצאי יום טוב ראשון בכדי שיעשו, וה"ל לומר, לאפוקי שלא יבשל מקדם, אף אם יעשה לכבוד שבת גס-כן אסור: (נו) לבש: (נז) בית-יוסף אפלו למרחץ קמא שלו: (מז) אף דלחז"ן קמא שלו יש להקל, ותורכי-משה ונחלביש העתיקוהו לדינא, מכל מקום רש"ל ורדב"ז מחמירין, וכתב באל"ה נכח דאין להקל: (מח) אלא שאל כגון אברקה בסעיף קטן ו דמקל לאורחים שמערי אחרת, הא כתב בעצמו דדוקא שם לענין יום טוב שני משום דסמך אפטרקא ראשונה דפסקי המסבר בוקת, מה שאין כן קא לענין תחומין דאורייתא לענין יום טוב ראשון, וגם בחמדי-משה מחמיר, לכן סתמתי להחמיר, ומכל מקום נראה לי לדעת כדי שיעשו אין לאחריהם להחמיר בזה, דכלאו הכי פמה פוסקים מקלין לענין תחומין דאין צריך אפלו לדידה כדי שיעשו, ודמאי דכתב הפקד אברקה בסעיף קטן כא, עין שם:

הֶלְכוֹת יוֹם טוֹב סִיּוֹן תַּקְמוֹ

ביאורים ומוספים

כניצחיים, ומבואר בשו"ע (שם, ובמשנ"ב שם ס"ק טז) שאינם מוקצה גם לדעות שאסור לטלטל מוקצה ביום טוב (אף אם הם של ישראל), כיון שהם עומדים לאכילה ואינם מחוסרי צידה.

אבל יוני שובך או יוני עליה קטנים, כתב השו"ע שם (ס"ט, ובמשנ"ב שם ס"ק כט-ל) שאף שאינם מחוסרי צידה הריהם מוקצה גם לדעות שמותר לטלטל מוקצה ביום טוב (וראה בשע"צ שם (ס"ק נא) טעם הדבר).

[משנ"ב ס"ק מה]

דְּהַיְנִי, שְׁבִתְחֵלֶת קְנִיסַת יוֹם-טוֹב⁶⁴ הִיּוּ עֲדִין חַרְץ לְתַחוּם⁶⁵.

64 כוונתו אף בבין השמשות, וכמבואר לעיל (סי' שכה ס"ק לח).

65 ואם הובא בספינה שהיא למעלה מעשרה טפחים, כתב לעיל (שם) שמותר כיון שאין תחומין למעלה מעשרה טפחים. ואם הגובה שבין קרקעית הספינה לקרקעית הים הוא פחות מעשרה טפחים, כתב השו"ע לעיל (סי' רמח ס"ב) שיש בזה משום איסור תחומין, אפילו אם גובה המים הוא יותר מעשרה טפחים וְכַגוֹן שֶׁהַסְפִינָה מְשׁוּקַעַת בְּמֵיָם. ומי שיתושב בספינה במקום שגובה עשרה טפחים מקרקעית הים, ואין רגליו תלויות למטה מעשרה טפחים, כתב המשנ"ב שם (ס"ק יד) שיש המקילים בזה, ובמקום הצורך יש לסמוך על דעתם (וראה שם פרטי דינים בזה).

וספינה שפגעה בדרך הילוכה במקום שהוא למטה מעשרה טפחים, כתב הביה"ל לעיל (סי' תד ס"א ד"ה ממקום) שמשתימת לשון השו"ע שם משמע שיש בזה משום איסור תחומין, אולם לדעת הרמב"ן והרשב"א אין בזה איסור, כיון שהספינה בתנועה ואינה נחה, ונשאר שם בצ"ע למעשה.

ואם הובא בכלי רכב [אף שהוא למעלה מעשרה טפחים], מבואר בביה"ל לעיל (שם ד"ה ואין) בשם החתם סופר, שיש בכך משום תחומין.

[משנ"ב ס"ק מו]

לְמִי שֶׁהֻבָּא בְּשִׁבְלִי⁶⁶.

66 ואף על גב שלא נעשית המלאכה בגוף הדבר, שלא נשתנה הדבר מכמות שהיה, מ"מ אסור, ואילו לענין מעשה שבת שעשה ישראל, כתב בביה"ל לעיל (סי' שיח ס"א ד"ה אחת) שכשהביא ישראל בשוגג מרשות לרשות, מותר מעיקר הדין ליהנות מזה, כיון שלא נעשתה המלאכה בגוף הדבר, שלא נשתנה הדבר מכמות שהיה, ביאר בשו"ת שבט הלוי (ח"ג סי' לה) בטעם החילוק, שטעם האיסור ליהנות ממלאכת נכרי בשבת הוא משום שחוששים שמא יאמר לו הישראל לעשות עבורו מלאכה בשבת, אם כן אין לחלק בין מלאכה שעל ידה נשתנה הדבר מכמות שהיה, למלאכה שלא נשתנה הדבר, מה שאין כן במעשה שבת שעשה ישראל שאסורוהו משום קנס, ולא משום שחששו שמא יאמר לישראל לעשות בשבילי בשבת, כמבואר במשנ"ב לעיל (שם ס"ק ד-ה), וכעין זה כתב השו"ע הרב (סי"ב).

[משנ"ב ס"ק מז]

שְׂפִיזַע שְׂאֵין פְּעַל-הַבֵּית אוֹכֵל לְכַדוֹ⁶⁷.

67 ולענין ישראל שצידה את הנכרי לחמם עבורו בשבת תבשיל שהצטנן לגמרי, שכתב המשנ"ב לעיל (סי' רנג ס"ק צו) שאף על פי שלאחר מכן הצטנן התבשיל, ושוב אין הישראל נהנה ממלאכת הנכרי, מ"מ קנסו אותו ואסרו עליו ליהנות מהתבשיל עד מוצאי שבת בכדי שיעשו, דעת הגרי"ש אלישיב (מלכים א' פ"ב ה"ט ע' ט) שלבני ביתו מותר ליהנות מהתבשיל כיון שאין הם נהנים כלל ממלאכת הנכרי, ולא קנסו חז"ל אלא את מי שעבר וצידה את הנכרי.

[שעה"צ ס"ק מג]

אָבֵל אִם הוּא יוֹם שְׁנֵי יוֹם-טוֹב⁶⁸.

58 ואף ביום טוב שני של ראש השנה שחל אחר השבת, כתב הרמ"א לעיל (סי' תקיג ט"ו) שנאמן הנכרי במסיח לפי תומו, וביאר המשנ"ב שם (ס"ק לב) ובשעה"צ שם (ס"ק לב) שאף ששני הימים של ראש השנה הם כיום אחד (בדלעיל (ס"ק טו) ולהלן (ס"ק לו)), ונמצא ששבת מכינה ליום טוב ואסור מן התורה לכמה פוסקים, מ"מ כיון שאנו בקיאים בקביעות החדוש ויודעים שהעיקר הוא היום הראשון, אין היום השני אלא מדרבנן.

[משנ"ב ס"ק מט]

רוֹצֵה לזִמְרָה, קְדַעַת הַאוֹרְרִין לְקַעֲהָ⁶⁹.

59 ואף בדעת השו"ע, כתב הכף החיים (ס"ק עב) שכשמביא השו"ע יש מתירים יש אוסרים, דעתו לפסוק כהדעה השניה אם לא בשעת הדחק (וראה במחצה"ש סי' שכה ס"ק יז ד"ה ואף שבר"י).

[שעה"צ ס"ק נ]

לְאִמְפִּי שֶׁל רֹאשֵׁי-הַשָּׁנָה דְּכִיּוֹם אָחַד תְּשִׁיבִי, אָסוּר עַד מוֹצָאֵי יוֹם-טוֹב שְׁנֵי שָׁל רֹאשֵׁי-הַשָּׁנָה⁶⁰.

60 משמע מסתימת לשונו שיום א' של ראש השנה יכול לחול ביום ראשון, אמנם בשו"ע לעיל (סי' תבח ס"א) מבואר שבזמנינו אין מקדשים את החדוש על פי הראיה, לעולם לא יחול יום א' של ראש השנה ביום ראשון (ובטעם הדבר ראה בביה"ל שם (ד"ה אלו)).

[משנ"ב ס"ק נא]

וּכְיֹום-טוֹב שְׁנֵי נְמִי אֵי אֶפְשָׁר לְבַשְׁלָם שְׁהָרִי מְקַצִּין הֵם⁶¹.

61 ואף שמותר לבשל מיום טוב לשבת (על ידי עירוב תבשילין), ואף מותר לטלטל מוקצה ביום טוב לצורך אוכל נפש, כמבואר ברמ"א לעיל (סי' תקט ס"ז), ואם כן יהיה מותר לטלטל את המוקצה לצורך אוכל נפש של שבת, שהרי כל מה שמותר לעשות ביום טוב לצורך יום טוב, מותר לעשות ביום טוב לצורך שבת, ביאר הגר"ש אויערבך (שו"ת מנחת שלמה ח"ב סי' לט אות ד) על פי דברי המג"א (סי' תקט ס"ק טו, הובאו במשנ"ב שם ס"ק לא) שלא הותר לטלטל מוקצה ביום טוב אלא לצורך דבר המותר, כגון טלטול אבנים לצורך אכילת פירות שתחתיהן, אבל בענינו שהוא צריך לטלטל את הדגים כדי לבשלם, ואף אחרי בישולם הם מוקצה, הרי זה אסור, כיון שאין זה נחשב לטלטול מוקצה לצורך דבר המותר, אלא לטלטול מוקצה לצורך המוקצה עצמו כדי לתקנו לאכילה.

וביאר נוסף כתב בשם הצ"ח, שבישול מוקצה נחשב להשתמשות במוקצה שאסורה אף לצורך אוכל נפש, וכמבואר במשנ"ב (שם) [וכתב הגר"ש אויערבך שהוא קצת חידוש, כיון שאינו משתמש במוקצה לצורך דבר אחר אלא שמתקנו לאכילה, וראה שם שכתב ביאור נוסף ונשאר בו בצ"ע].

[משנ"ב ס"ק נב]

מְתָר לְטַלְטְלוֹ וּכְבִשְׁלוֹ בְּעֶצְמוֹ לְכַבּוֹד הַשְּׁבֵת⁶².

62 ודוק אם עשה עירוב תבשילין, שאם לא כן אסור לבשל מיום טוב לשבת שאין יום טוב מכין לשבת, וכמבואר בשו"ע לקמן (סי' תקצו).

[משנ"ב ס"ק נד]

כְּגוֹן אֲנָזִים וְתַרְנֻגְלוּלִים וְכֵהָאֵי נְנָא⁶³.

63 כגון עופות שהם בני תרבות, ובאים לכלובם בערב ומוזנותם עליו, וכמבואר בביה"ל לעיל (סי' תנז ס"ו ד"ה אוזים) שהרי הם